

~ojn ; Ligo pri la homaj ~oj ; ~o de sin-
defendo ; ~oj de aŭtoreco Z. Kp JURo, LEĜo,
PRIVILEGIO. Vd SILENTI. ~e. Konforme al
la ~o : ~e plendi ; sen~e agi ; ~e posedi.
~i (ntr). Havi la ~on pri : ~i pri io, ~i
ion Z, ~i fari ; kion ~as leono, ne ~as
azeno Z ; vi ~as ricevi kompenson pro la
perdo. ~igi. 1 Doni al iu ian ~on : mi
~igas vin voĉdoni en mia nomo B. 2 Igi
on laŭ~a, oficiale konfirmi : ~iga
dokumento (Kp SANKCI, KONFIRMI). Egal-
~a. Havanta egalan ~on : lingvo
internacia prezentas egal~an proprajn
de la tuta mondo, apartenanta speciale al
neniu raso Z ; en multaj landoj la virinoj
akiris la egal~econ B.

raĵao. Hinda landestra princo.

rakedo = raketo 2.

Raketo. 1 Artefarita fajraĵo, kiun oni
pafas vertikale en aeron k kiu eksplodas
eljetante multajn brilajn fajrerojn : li
~etis ~ojn, krakpizojn, k diversajn
fajraĵojn Z ; oni pafis lumigantajn ~ojn
al la ĉielo ; (f) tiu poeto ja ~as per vortoj
(Kp JONGLI). 2 Plata pilkojetilo el inter-
plektitaj ŝnuroj.

* **Rakonti** (tr). Detale konigi per paroloj
aŭ skriboj okazintaĵoj kun ĝiaj cirkon-
stancoj : ~i belan historion Z, sian tutan
aventuron Z ; ~i la akcidenton, sian
vojaĝon, siajn impresojn ; la legendo ~as
pri. ~o. Tio, kion oni ~as. Popol~oj.
Folkloro, legendoj.

* **Rampi** (ntr). 1 Antaŭeniri, trenante
sin sur la ventro : ~as serpento, limakoj
sermo, ruĝpo ; ili devis ~i sur la manoj
de piedoj Z ; la tigro alproksimiĝis ~ante.
Kp GLITI, ŜOVIĜI. 2 Pene, malfacile k mal-
rapide antaŭeniri : li devis ~i trans
grandajn blokojn da ŝtono Z ; li grimpis
sur la arbon k ~is tra la truo malsupren Z ;
neadindeble el~i (sin malrapide elŝovi) el
la lito Z ; glitveturilo k du homoj ~is
sur la ebenajo ; li perdas la vojon k tute
ne povas el~i el la arbaro Z ; se ĉiu volas
krei novajn sistemojn, ni neniam el~os el
la sfero de projektoj Z ; la tempo iĝas
flugas kiel birdo, iĝas ~as kiel vermo B.
3 Pene k malfacile supreniri : ŝi ~is sur
la arbon Z ; ~i sur krutalan rokon, sur
altan muron ; la vojo ~as sur la senarbaraj
suproj ; li supren~is la veturilon B (Kp
GRIMPI). 4 Sin etendi sur iun suprajon ;
sur la muro ~is sovaĝaj vinberujoj B ;

~aj kreskaĵoj Z ; la ruĝaj briloj de l' fajro
~is sur la plafono B. 5 (f) Malnoble sin
humiligi : ~i antaŭ la potenculoj ; ne
ĉiam ŝiaj pensoj ~is tiel malalte Z ;
genuojn homoj fleksas nur tiam, se la
~ado profiton donas Z. ~ulo. 1 Besto
antaŭeniranta sur ventro sen elstaraj
paŝorganoj. 2 Vertebrulo kun malvarma
sango k kun korpo kovrita per kornecaj
skvamoj, apartenanta al la klaso, kiu
enhavas la serpentojn, lacertojn, krokod-
ilojn k testudojn ; = reptilio.

* **Rano.** Amfibio vertebrula saltanta
besteto, kun variebla temperaturo k nuda
haŭto, el la familio de senvostuloj (*rana*).

* **Ranca** (pp grasoj). Ricevinta akran
malagrablan odoron k guston pro kom-
enco de malkomponiĝo : ~a butero,
lardo, oleo.

* **Rando.** Ĉirkaŭa ekstrema parto de
io, konsiderata laŭ la longo : ~o de tablo,
lito Z, kadro Z, vesto Z, telero, glaso B ;
akra ~o de tranĉilo ; ~o de boato Z,
ĝardeno Z, akvo Z ; la ~oj de iliaj
tegmentoĵoj estas turnitaj supren B ; ĉe
la ~o de la vojo, ĉielo Z, arbaro Z ; al vi
venos nacioj de la ~oj (plej malproksimaj
ekstremaĵoj) de la tero Z ; la domo pleniĝis
de ~o ĝis ~o Z ; (f) troviĝi ĉe la ~o
(tute proksime. Kp SOJLO) de senfundaĵo
(ruino, perejo), de la morto ; sidi ĉe la ~o
de ekŝigo (preskaŭ devi ekŝigi) ; ruĝ~aj
palpebroj ; laso ĝis~e plena Z ; ~orefalde
kudri (orli) ; drap~aĵoj ĉirkaŭ la pordo
gardis kontraŭ ĉiu trablovo Z.

* **Rango.** 1 Grado, ĉe kiu staras iu
persono en difinita hierarkio : la diversaj
~oj de la eklezia, militista, administra
oficistaro ; episkopa, direktora ~o ; havi
~on de kolonelo ; akiri nobelan ~on ;
okupi altan ~on en la socio ; alt~a
persono ; niaj amikoj reprezentas per si
ĉiujn ~ojn, statojn k klasojn de la homoj ;
sam~ulo (kolego) ; pli~igi (promocii).
2 Grado de graveco de iu aŭ io : multaj
rigardas esp-on kvazaŭ ion ne seriozan,
kvazaŭ distron aŭ ilon de dua ~o ; kaŭĉuko
fariĝis nun unua~a materio, kiel la ŝtalo
aŭ la karbo. ~i (ntr). Okupi iun ~on :
li ~as kiel ambasadoro.

* **Ranunkolo.** Tre ofta herba veg. kun
brillavaj kvinpetalaj floroj, el fam.
~acoj (*ranunculus*).